

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Avdelning 33

DOM
 2015-08-26
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 10405-15

SÖKANDE

Djurambulansen i Skåne AB, 556596-6594
 Mandelsgrensvägen 142
 263 91 Höganäs

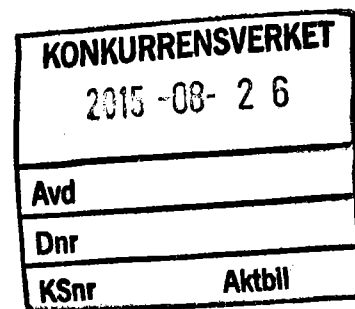
Ombud: Advokaten Jesper Sundström
 Wistrand Advokatbyrå
 Box 11920
 404 39 Göteborg

MOTPART

Polismyndigheten
 Box 12256
 102 26 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifallar ansökan och förordnar om rättelse på så sätt att ny utvärdering ska ske varvid Djurambulansen i Skåne AB:s anbud ska beaktas.

Dok.Id 613281

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND OCH YRKANDE M.M.

Polismyndigheten (Polisen) genomför en upphandling genom ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU – av ”Transport och omhändertagande av djur”. Syftet med upphandlingen är att sluta ramavtal inom flertalet geografiska avtalsområden med leverantörer av tjänster i form av erbjudande av plats för av polisen omhändertagna hundar och katter. Polisens tilldelningsbeslut meddelades den 30 april 2015. Polisen mottog trettio två anbud varav Djurambulansen i Skåne AB (DiS/bolaget) var ett. Under kvalificeringsprocessen beslutade Polisen att diskvalificera DiS eftersom bolaget inte bedömdes uppfylla det obligatoriska kravet i förfrågningsunderlagets 1.2, dvs. att grund för uteslutning enligt 10 kap. 2 § 3-5 LOU förelåg.

DiS ansöker om ingripande enligt LOU och yrkar i första hand att upphandlingen ska göras om och i andra hand att rättelse ska ske på så sätt att DiS anbud utvärderas samt att anbudet från Tassebo utesluts från utvärdering avseende avtalsområdena N1 Halland Hund och N2 Halland Hund.

Transparensbrist och nytt krav

Till stöd för sin talan avseende yrkandet om att upphandlingen ska göras om anför bolaget sammanfattningsvis följande. Upphandlingen brister avseende kravet på förutsägbarhet eftersom Polisen efter anbudstidens utgång har infört ett nytt krav för medverkan i upphandlingen. Kravet återfinns inte i förfrågningsunderlaget. Förfrågningsunderlaget uppfyller därmed inte de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU varvid DiS kommer att lida eller kan komma att lida skada. Av förfrågningsunderlagets punkt 1.6 framgår vilka tillstånd som ska innehas av anbudsgivaren och underleverantörer. Bl.a. ska anbudsgivaren inneha transporttillstånd för i anbudet berörda djurslag. Uppräkningen av vilka tillstånd anbudsgivare ska ha för att komma ifråga för tilldelning av kontrakt samt angiven lagstiftning är

uttömmande. I listan finns inte yrkestrafiktillstånd med. Kravet på att ett sådant tillstånd eventuellt måste innehas har framställts efter anbudstidens utgång genom att anbudsgivarna först den 6 mars 2015 underrättas av Polisen om att ytterligare tillstånd kan komma att krävas av anbudsgivare som tilldelas kontrakt. Detta är ett helt nytt krav som kan komma att innebära att anbudsgivare måste vidta en rad åtgärder för att kunna möta de krav som ställs för yrkestrafiktillstånd. Yrkestrafiktillstånd meddelas av Transportstyrelsen, och har ingen koppling till transporttillstånd som meddelas av Statens Jordbruksverk. Endast transporttillstånd nämns i förfrågningsunderlaget. För det fall yrkestrafiktillstånd inte kan komma att krävas, har Polisen brutit i sin affärsmässighet eftersom det krävs ett tillstånd som inte är nödvändigt. Att ställa ett krav att anbudsgivare ska ansöka om yrkestrafiktillstånd för det fall sådant tillstånd skulle befinnas vara nödvändigt utan att det ska medföra några kostnader för Polisen är definitivt att införa ett nytt krav.

Felaktig uteslutning

Såsom grund för yrkandet att upphandlingen ska rättas anför DiS följande grund. Polisen har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU i form av likabehandlings- och proportionalitetsprinciperna. Det föreligger inte heller grund för att utesluta DiS anbud enligt 10 kap. 2 § punkterna 3, 4 samt 5 LOU. Uteslutning på grund av brottslighet, kan inte ske när brottsligheten är av ringa art. Det brott företrädaren för DiS begått är av ringa art och dessutom nästan tio år före upphandlingen. Dessutom begicks brottet när företrädaren arbetade för ett annat bolag. Det ska enligt praxis inte vara möjligt att diskvalificera en leverantör från den offentliga marknaden under en längre tid. Tidpunkt för domens meddelande saknar relevans. Enligt punkten 3 nämnda paragraf anges dessutom att för att uteslutning ska vara möjlig det krävs en lagkraftvunnen dom, en sådan finns inte avseende DiS eller dess företrädare. Polisens agerande strider mot proportionalitetsprincipen. Avseende allvarligt fel i yrkesutövningen är det myn-

digheten som har bevisbördan för påståendet. Polisen har inte anfört något som ens antyder att DiS eller annan företrädare för bolaget skulle ha begått allvarligt fel avseende yrkesutövningen. Inte heller punkten 5 i paragrafen kan läggas DiS till last, även här konstaterar Polisen att DiS vid tidpunkten för utvärderingen fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter och skatter. Det är ostridigt i målet att DiS eller annan företrädare för bolaget varken har gjort sig skyldig till brott avseende yrkesutövningen eller allvarligt fel i yrkesutövningen och är inte heller restfört för skatter eller avgifter. Det senaste anförda kan inte heller åberopas såsom grund för uteslutning, eftersom DiS endast vid något tillfälle varit sen med erläggandet av skatter och/eller avgifter.

Otillåten komplettering

Anbudsgivaren Tassebo, som tilldelats kontrakt avseende avtalsområde N1 och N2, har lämnat ett ofullständigt anbud som Polisen i efterhand tillåtit företaget att komplettera. Tassebos anbudspris är även onormalt lågt. Genom att ha tillåtit Tassebo komplettera sitt anbud i efterhand har Polisen åsidosatt principen om likabehandling och affärsmässighet. Av förfrågningsunderlaget framgår att anbudsgivaren ska ha transporttillstånd för levande djur. Efter anbudstidens utgång fann Polisen att Tassebo saknade sådant tillstånd, varav Tassebo tilläts komplettera sitt anbud och åberopa ett annat transporttillstånd än vad som gjorts i anbudet. Att Tassebo saknade tillstånd att bedriva djurtransporter i sig och för godkända fordon har Polisen uppmärksammat vid utvärderingen och anbudet borde därför ha förkastats både för hund och för katt. Vid tidpunkten för inlämnade av Tassebos anbud saknade Tassebo det tillstånd som transportör som krävs enligt Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJFS 2010:2) om transport av levande djur. Tassebo erhöll tillståndet först efter anbudstidens utgång. Anbudet från Tassebo uppfyllde därmed inte samtliga obligatoriska krav enligt förfrågningsunderlaget och borde ha förkastats. Ett bolag som brister i en tillståndskapacitet kan inte åberopa en annan kapacitet.

DiS ska således tilldelas kontrakt inom området katt eftersom Tassebos anbud rätteligen skulle ha förkastats och eftersom DiS då var det enda kvarvarande anbudet.

Skada

DiS anbud skulle ha antagits om Tassebos anbud efter en korrekt utvärdering skulle ha uteslutits. Bolaget har därmed lidit skada genom Polisens felaktiga beslut.

Polisen bestrider bifall till ansökan om överprövning och anför i huvudsak följande grunder för sin inställning. Upphandlingen har genomförts i enlighet med LOU och bakomliggande EU-rättsliga direktiv samt rättsliga principer. DiS har varken lidit eller kan komma att lida skada. Polisen har inte infört ett nytt krav för medverkan i upphandlingen efter anbudstidens utgång. Det föreligger skäl för Polisen att utesluta DiS från deltagande i upphandlingen enligt 10 kap. 2 § 3-5 LOU. Polisen har inte gjort en otillåten komplettering av Tassebos anbud. Polisen utvecklar sin inställning enligt följande.

Fråga om nytt krav

I avsnitt 1.6 i kravspecifikationen till förfrågningsunderlaget framgår att Polisen ställer upp ett obligatoriskt krav på att anbudsgivarna *ska* inneha tillstånd för verksamheten enligt 16 § Djurskyddslagen (1988:534) och transporttillstånd för i anbudet berörda djurslag. Det framgår vidare att Polisen kan komma att kontrollera med berörd myndighet att anbudsgivare och underleverantörer innehar efterfrågat tillstånd. Det framgår inte någons i förfrågningsunderlaget att Polisen ställer krav på att anbudsgivare ska inneha yrkestrafiktillstånd, och Polisen har inte heller kontrollerat med berörd myndighet att anbudsgivare innehar yrkestrafiktillstånd. Anledningen är att det är en öppen fråga om det är nödvändigt att inneha sådant tillstånd. Eftersom frågan ännu inte avgjorts av domstol skulle det strida mot

proportionalitetsprincipen att föra in ett sådant krav. Kraven som uppställs i avsnitt 6 att anbudsgivare ska följa gällande lagstiftning och inneha de tillstånd som krävs är inte oproportionerliga. Åtagandet kan naturligtvis innebära att leverantörer som för närvarande saknar yrkestrafiktillstånd kan komma att behöva skaffa ett sådant om det under avtalstiden i domstol fastställs att sådant tillstånd krävs. E-postmeddelandet som Polisen skickade till samtliga anbudsgivare den 6 mars 2015 innehåller inte några nya krav utan är endast en upplysning om leverantörernas skyldighet att följa gällande lagstiftning och inneha samtliga relevanta tillstånd samt en information om att frågan avseende om yrkestrafiktillstånd krävs för tjänstens utförande kan komma att avgöras i domstol. Anledningen till utskicket är att DiS blivit polisanmäld för brott mot yrkestrafiklagen för djurtransporter som bolaget utfört inom ramen för tidigare avtal och förundersökning pågår fortfarande. Polisen har inte kunnat hantera frågan om yrkestrafiktillstånd på ett mer transparent sätt i upphandlingen. Den eventuella bristen i detta hänseende har varit lika för alla anbudsgivare. Om DiS har sökt yrkestrafiktillstånd i tron att det var ett krav och därmed lidit skada, är detta ingen skada i upphandlingshänseende. I övrigt har inte en enda annan anbudsgivare sökt yrkestrafiktillstånd efter meddelandet den 6 mars 2015, dvs. bolaget har varit ensam om att anse att det är ett nytt krav. DiS erhöll transporttillstånd för sex av sina fordon den 28 januari 2015, cirka fem månader efter sista ansökningsdag och två månader före meddelandet. Det är således mycket osannolikt att DiS skaffat yrkestrafiktillstånd på grund av Polisens upphandling. En mer sannolik förklaring är att bolaget skaffat tillstånd för vissa fordon på grund av polisanmälningen för olaga yrkestrafik.

Grund för diskvalificering enligt 10 kap. LOU

Polisen har, vilket redogörs för i bilaga 1 till utvärderingsrapporten den 30 april 2014, skäl att utesluta DiS från deltagande i upphandlingen. Se domens bilaga 1.

Otillåten komplettering

DiS har lämnat anbud på transport och uppställning av hundar och katter för forna Polismyndigheten i Blekinge och Hallands län. Tassebo har lämnat anbud avseende transport och uppställning av hundar och katter för forna Polismyndigheten i Hallands län. Inga andra bolag har lämnat anbud på dessa områden. Tassebo har genom sin underleverantör uppfyllt kravet på transporttillstånd avseende hund. Emellertid saknade både Tassebo och underleverantören tillstånd för transport av katt. Tassebo skickade själv in ett nytt transporttillstånd för katt till Polisen efter sista anbudsdag. Polisen gjorde bedömningen att det var fråga om en otillåten komplettering och förkastade därmed Tassebos anbud på denna grund.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Fråga i målet

Frågan i målet är om det föreligger grund för ingripande enligt LOU på så sätt att upphandlingen ska göras om eller rättas på de grunderna att upphandlingen strider mot principerna om likabehandling och transparens. DiS har såsom grund för sina yrkanden anfört att bolaget felaktigt uteslutits från vidare deltagande i upphandlingen, godtagit en annan anbudsgivares otillåtna komplettering samt efter anbudstidens utgång uppställt ett nytt krav. DiS har anfört att om upphandlingen hade genomförts korrekt hade bolaget erhållit kontraktet. Bolaget har därigenom lidit eller kan komma att lida skada.

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om

ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. Det förutsätts att alla anbudsgivare behandlas lika i alla skeden av anbudsförfarandet (se prop. 2006/07:128 s. 155).

1. I 10 kap 2 § p 3-5 LOU anges att den upphandlande myndigheten får utesluta en leverantör som genom lagakraftvunnen dom är dömd för brott avseende yrkesutövningen, har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen och den upphandlande myndigheten kan visa detta eller inte har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker.

I 16 kap. 6 § LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på (se RÅ 2009 ref. 69). För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs vidare att sökanden kan visa att sökanden har lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av de brister som påtalats (se HFD 2013 ref. 53).

Förvaltningsrättens bedömning

Fråga om nytt krav

I förfrågningsunderlagets kravspecifikation punkt 1.6 anges bl.a. att anbudsgivare *ska* inneha tillstånd för verksamheten enligt 16 § djurskyddslagen (1998:534) samt *ska* inneha transporttillstånd för anbudet berörda djurslag. I punkten anges även att anbudsgivaren *ska* beakta samtliga för anbudet aktuella lagar och förordningar varvid ett antal författningar, förordningar och föreskrifter anges. Förfrågningsunderlagets kravspecifikation kompletteras av avtalsunderlaget där det i avsnitt 6 bl.a. anges att leverantören är skyldig att följa gällande lagar och förordningar. Leverantören är vidare skyldig att inneha alla tillstånd som erfordras för fullgörande av sina åtaganden enligt avtalet.

Enligt förvaltningsrättens mening utgör dessa krav sådana som anbudsgivarna ska uppfylla för att kvalificera sig vidare i upphandlingen. Något uttryckligt krav på att anbudsgivarna ska inneha yrkestrafiktillstånd ställs inte i förfrågningsunderlaget. DiS har dock anfört att upphandlingen brister avseende kravet på förutsägbarhet i denna del eftersom Polisen efter anbudstidens utgång, genom ett elektronisk meddelande den 6 mars 2015, har infört ett nytt krav avseende vilka tillstånd anbudsgivarna ska inneha för medverkan i upphandlingen. Av mailet framgår bl.a. följande;

”Frågan om yrkestrafiktillstånd för att utföra aktuella tjänster kan bli föremål för prövning i domstol. Om domstol kommer fram till att det krävs yrkestrafiktillstånd för att utföra tjänsterna, innebär detta att anbudsgivare som har tilldelats kontrakt måste inneha yrkestrafiktillstånd för att utföra tjänsterna.”

Polisen har anfört att den inte har ställt upp något krav, varken i förfrågningsunderlag eller i mail, på att anbudsgivarna ska inneha yrkestrafiktillstånd. Mot bakgrund av att åtal har väckts i frågan mot DiS menar Polisen

att myndigheten inte kunnat hantera frågan om yrkestrafiktillstånd och informera anbudsgivarna på ett mer öppet sätt i upphandlingen.

Förvaltningsrätten konstaterar att det av ska-kraven framgår att anbudsgivarna bl.a. ska följa tillämplig lagstiftning och inneha för verksamheten nödvändiga tillstånd. Polisens mail av den 6 mars 2015 kan enligt förvaltningsrättens mening, mot bakgrund av den rättsliga process som inletts mot DiS, inte ses som annat än information om att yrkestrafiktillstånd kommer att krävas om domstol efter prövning kommer fram till det. Detta är i linje med vad som angetts i förfrågningsunderlaget gällande kravet att inneha nödvändiga tillstånd. Huruvida anbudsgivarna har trafiktillstånd eller inte har inte legat till grund för anbudsutvärderingen och har således inte påverkat densamma. Vad DiS har anfört i denna del innebär inte att upphandlingen strider mot 1 kap. 9 § LOU.

Fråga om felaktig uteslutning enligt 10 kap. LOU

Reglerna om uteslutning av leverantörer i 10 kap. 2 § LOU innebär att den upphandlande myndigheten får utesluta en leverantör i de i bestämmelsen angivna fallen. Uteslutningsgrunderna utgörs bl.a. av då leverantören genom en lagakraftvunnen dom är dömd för brott i yrkesutövningen (punkten 3), gjort sig skyldig till ett allvarligt fel i yrkesutövningen (punkten 4) eller inte fullgjort sina skyldigheter avseende skatter eller sociala avgifter (punkten 5). Om en företrädare för leverantören har dömts för brott som avses i punkten 3 eller gjort sig skyldig till sådant fel som avses i punkten 4 får myndigheten utesluta leverantören.

Av praxis kan man sammantaget utläsa att reglerna i 10 kap. 2 § också tillämpas på företrädare för anbudsgivarna (jfr. även prop. 2006/07:128, s. 388). Reglerna ger ingen antydning om att uteslutningsgrunden måste ha inträffat under företrädarens tid hos just den i upphandlingen anbudande leverantören. Avseende tiden har det i praxis ansetts vara proportionerligt

att utesluta anbudsgivaren om uteslutningsgrunden låg fem år tillbaka i tiden, men inte då den skett åtta till tio år tillbaka i tiden (se bl.a. Högsta förvaltningsrättens dom i mål nr 567-10, Kammarrätten i Stockholms domar i mål nr 7153-12, 4809-11, 6427-09, 3767-09 och 1406-09 samt Kammarrätten i Göteborgs dom i mål nr 4442-09). Det ankommer på den upphandlande myndigheten att göra sannolikt att en uteslutningsgrund är för handen (jfr HFD:s avgörande den 26 september 2013 i mål nr 4266-13).

När det gäller Polisens åberopade grund för uteslutning enligt 10 kap. 2 § p. 3 gör förvaltningsrätten följande bedömning. Enligt en dom från Helsingborgs tingsrätt, som vann laga kraft den 21 maj 2013, har en företrädare för DiS på grund av bl.a. för sen årsredovisning för år 2006 och underlåtenhet att lämna in detsamma för år 2007 gjort sig skyldig till bokföringsbrott av normalgraden. Det är onekligen fråga om brott i verksamhetsutövningen. Det brott som begicks ligger dock en relativt lång tid tillbaka i tiden och även om syftet med reglernas tillkomst är att förhindra att bolag vars företrädare har begått brott ska tilldelas upphandlingar (se prop. 2006/07:128, s. 225 f.), anser förvaltningsrätten i likhet med Polisen att den tid som har förflutit mellan brottet och aktuell upphandling är för lång för att brottet sett för sig ska kunna ligga till grund för uteslutning. Polisen har dock funnit att brottet tillsammans med DiS upprepade ovilja eller oförmåga att i tid betala in skatt och/eller avgifter, visat genom att DiS under lång tid betalat skatt och/eller avgifter först sedan betalningsärendena lämnats över till Kronofogdemyndigheten, utgör grund för uteslutning.

Det är enligt förvaltningsrättens mening tveksamt om det är över huvud taget är möjligt att vid prövning av om det föreligger förutsättning för uteslutning enligt punkten 3 beakta den av Polisen angivna omständigheten. Såvitt framgår har dock DiS erlagt samtliga skatter och avgifter vid tid-

punkten för anbudsutvärderingen. Denna omständighet ska därför enligt förvaltningsrättens mening inte påverka proportionalitetsbedömningen. Polisen har således inte haft fog för att utesluta DiS med stöd av 10 kap. 2 § p. 3 LOU.

Avseende punkten 4 i samma paragraf krävs, för att grund för uteslutning ska föreligga, att anbudsgivaren har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen. I likhet med vad som gäller uteslutning enligt punkten 3 har det i praxis ansetts vara oförenligt med proportionalitetsprincipen att utesluta anbudsgivare om det återopade felet ligger för långt tillbaka i tiden. Som Polisen själva har funnit är det därför oproportionerligt att utesluta DiS mot bakgrund av att företrädaren ålagts ett företrädaransvar för tidigare bolags skatter och avgifter, eftersom denna händelse ligger relativt långt tillbaka i tiden. Av handlingarna i målet framgår vidare att DiS för 2011 antingen har lämnat in årsredovisningen för sent eller har hållit bolagsstämma sent. Tidsmässigt ligger denna händelse inom ramen för vad som vid en proportionalitetsbedömning kan ligga till grund för uteslutning. Det saknas dock närmare uppgifter kring den uppgivna överträdelsen. Polisen kan därför inte anses ha gjort sannolikt att DiS har begått ett sådant allvarligt fel i yrkesutövningen att det föreligger grund för uteslutning enligt denna punkt.

Regeln i 10 kap. 2 § p. 5 LOU innebär att den leverantör som inte har fullgjort sina skyldigheter avseende socialförsäkringsavgifter eller skatter får uteslutas från upphandlingen. Som ovan framgått hade DiS vid tidpunkten för anbudsutvärderingen erlagt samtliga skatter och avgifter. Det har därför inte funnits skäl för Polisen att utesluta DiS på denna grund.

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att vad Polisen har lagt DiS och dess företrädare till last inte är av sådan art att det föreligger grund för att utesluta bolaget ur upphandlingen med stöd av 10 kap. 2 § 3-5 LOU.

Genom att DiS anbud inte har utvärderas har eller kan bolaget komma att lida skada. Grund för ingripande med stöd av LOU föreligger därmed.

Fråga om otillåten komplettering m.m. avseende Tassebo

DiS har i denna del bl.a. anfört att Tassebo har inkommit med en otillåten komplettering och att Tassebo rätteligen borde ha uteslutits såvitt avser anbudsområdena N1 och N2 Halland Katt och N1 och N2 Halland Hund.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att det av utredningen i målet framgår att Tassebo, till följd av att bolaget saknat transporttillstånd för katter, har diskvalificerats från upphandlingen gällande anbudsområde N1 och N2 Halland Katt.

När det gäller Tassebos anbud avseende avtalsområde N1 och N2 Halland Hund har Tassebo i sitt anbud angett att transport kommer att ske med stöd av tillstånd SE 166 416 med anledning av skada på transportfordon. I anbudet har Tassebo även som underleverantör angett Markaryds Pellets Lots & Hundcenter AB. Tassebo har efter förfrågan från Polisen upprepat denna information och förtydligat att transporttillståndet innehas av underleverantören. Det är således inte fråga om någon otillåten komplettering i LOU:s mening.

DiS har även anfört att Tassebo inte uppfyllt ett ska-krav i förfrågningsunderlaget, i så måtto att det där anges att anbudsgivaren ska ha relevanta tillstånd och att detta krav även gäller underleverantörer. Enligt förvaltningsrättens mening kan det inte krävas att förfrågningsunderlaget är optimalt utformat. Vissa mindre brister måste kunna accepteras (jfr RÅ 2002 ref. 50). Enligt ordalydelsen av det aktuella ska-kravet framgår att, om underleverantör används, *både* leverantören och underleverantören måste inneha transporttillstånd för i anbudet berörda djurslag. Detta kan emeller-

tid inte vara avsikten med kravet och det skulle enligt förvaltningsrättens mening strida mot kravet på proportionalitet om leverantören måste inneha transporttillstånd trots att den avsett att använda en underleverantör för dessa transporter. Kravet får i stället uppfattas så att den som utför transporten även ska ha tillstånd till densamma. Eftersom underleverantören till Tassebo har erforderligt tillstånd till transporter saknas skäl att på denna grund förordna om uteslutning av Tassebos anbud.

Slutligen har DiS anført att Tassebos anbud är orimligt lågt. Något stöd för detta påstående har emellertid inte ingivits till förvaltningsrätten, varför det inte heller på denna grund föreligger skäl att ingripa med stöd av LOU.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten anser sammanfattningsvis att Polisen inte haft fog för att utesluta DiS ur upphandlingen. Genom att bolaget har uteslutits har eller kan bolaget komma att lida skada. Eftersom det begångna felet hänför sig till utvärderingsfasen finner förvaltningsrätten att det är lämpligast att rättelse sker på så sätt att en ny utvärdering görs, varvid även DiS anbud ska beaktas. Skäl att vid en sådan förnyad utvärdering utesluta Tassebos anbud såvitt avser anbudsområdena N1 och N2 Halland Hund har inte visats föreligga.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i domens bilaga 2 (DV 3109/1A LOU).

Marcus Agnvall
Rådman

Handläggare har varit föredraganden Katarina Stütz Norland.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

